

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7CdoPr/3/2024
Identifikačné číslo spisu: 1317217739
Dátum vydania rozhodnutia: 29.05.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Valentová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1317217739.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Ing. P. P., V., L. XX, zastúpeného splnomocnencom JUDr. Milan Žoldoš, advokát, s.r.o., Poprad, Karpatská 11, IČO: 47251506, proti žalovanej Webuild S.p.A., Miláno, Via dei Missaglia č. 97, Talianska republika, konajúcej prostredníctvom Webuild S.p.A., organizačná zložka, Bratislava, Mariánska 12, IČO: 47863617, zastúpenej splnomocnenkyňou Advokátska kancelária JUDr. Kvetoslava Kolínová, s.r.o., Žilina, Kálov č. 1, IČO: 47240997, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru, o náhradu mzdy s príslušenstvom, v súčasnosti vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B3-61Cpr/13/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. apríla 2023, sp. zn. 15CoPr/2/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 19. apríla 2023 sp. zn. 15CoPr/2/2022 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III - v súčasnosti Mestský súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) medzitýmnym rozsudkom z 19. októbra 2021, č. k. 61Cpr/13/2017-208 určil, že skončenie pracovného pomeru medzi žalobcom a žalovanou výpoveďou zo 14. marca 2016 podľa § 63 ods. 1 písm. b) zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“ alebo „ZP“) je neplatné (výrok I.) a zároveň uviedol, že o trovách konania rozhodne v rozsudku, ktorým súd rozhodne o všetkých procesných nárokoch alebo o celom uplatnenom nároku (výrok II.).

1.1. Vychádzajúc z ustanovení § 316 ods. 1, § 125 ods. 1, ods. 2, § 139, § 140, § 151 ods. 1, § 214 CSP, § 1 ods. 4, § 5 ods. 1, § 7 ods. 1, ods. 2, § 9 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 11 ods. 1, § 17 ods. 2, § 36, § 37, § 42 ods. 1, § 61 ods. 2, ods. 3, § 59 ods. 1 písm. b), § 62 ods. 1, § 63 ods. 1 písm. b), § 64 ods. 1 písm. d), ods. 2, § 74, § 77 Zákonníka práce, § 37 ods. 1, § 122 ods. 1, ods. 2, ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), § 7 ods. 1, ods. 2, § 8, § 13 ods. 1, ods. 5, § 21 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 7, ods. 8 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“ alebo „ObZ“), § 821 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a na

základe vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že predmetná žaloba o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru je dôvodná a s poukazom na § 214 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) rozhodol medzitýmnym rozsudkom najskôr len o základe uplatneného nároku.

1.2. Prvoinštančný súd mal za nesporné, že žalobca ako zamestnanec vykonával závislú prácu pre svojho zamestnávateľa (žalovanú spoločnosť) Salini Impregilo S.p.A., Via dei Missaglia 97, Miláno, Taliansko, podnikajúceho v Slovenskej republike prostredníctvom Salini Impregilo S.p.A. organizačná zložka; nespornou otázkou zostal vznik a existencia pracovného pomeru medzi stranami sporu, bez ohľadu na to, že žalovaná namietala, že žalobca súdu nepredložil pracovnú zmluvu, ktorá by bola podpísaná; túto neskôr predložila žalovaná. Súd zdôraznil, že zamestnanec je v civilnom sporovom konaní v individuálnom pracovnoprávnom spore zo zákona slabšou stranou a aj v prípade spornosti uzatvorenia pracovnej zmluvy v dôsledku toho, že by ju žiadna zo strán nepreložila, súd by bol oprávnený vykonať aj taký dôkaz, ktorý zamestnanec nenavrhol, ak by to bolo nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a aj bez návrhu obstarat' alebo zabezpečiť taký dôkaz, teda aj pracovnú zmluvu (§ 319 CSP). Spornou otázkou bolo najmä, či výpoveď zo strany zamestnávateľa, resp. žalovanej bola alebo nebola platná, či bola daná oprávnenou osobou a následne potom bol sporný aj nárok žalobcu na náhradu mzdy v súvislosti s neplatným skončením pracovného pomeru.

1.3. V súvislosti s námietkou oneskoreného podania žaloby, resp. nedodržania dvojmesačnej prekluzívnej lehoty prvoinštančný súd v podstatnom skonštatoval, že žaloba bola podaná včas, keď bola súdu doručená e-mailom (elektronicky bez autorizácie) dňa 31. októbra 2017 a následne dňa 8. novembra 2017 dodatočne doručená písomne v súlade s § 125 ods. 2 CSP, t. j. dvojmo doplnená, čo možno vyvodit' z podacej pečiatky súdu, a to kópiou zažurnalizovanou na č. l. 8 spisu, ako aj originálom ponechaným v rovnopisoch súdneho spisu. Aj napriek tomu bol žalobca vyzvaný na doplnenie podpisu žaloby v origináli, a to uznesením zo 7. júna 2018, č. k. 61Cpr/13/2017-32, pričom zo strany súdu išlo o duplicitnú výzvu, keďže sa v spise originál žaloby nachádzal už dňa 8. novembra 2017, a podaním doručeným súdu dňa 24. júla 2018, podaným na poštovú prepravu dňa 20. júla 2018, opätovne doplnil ďalšie vyhotovenie originálu žaloby, ktoré bolo zažurnalizované na č. l. 41 spisu. V dôsledku opakovaných námietok žalovanej o oneskorenom podaní žaloby s ohľadom na technické okolnosti súd požiadala Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky o zaujatie stanoviska k elektronickému doručovaniu, ktoré ministerstvo potvrdilo správnosť elektronického doručovania s ohľadom na relevantnosť autorizácie elektronických dokumentov. Preto podanie žaloby spôsobom, ktorý zvolil žalobca (najskôr žaloba podaná v elektronickej podobe bez autorizácie, neskôr doplnená v zákonom ustanovenej lehote 10 dní bez výzvy zo strany súdu v listinnej podobe) bolo súladné so znením § 125 ods. 2 CSP a s ohľadom na § 156 CSP v spojení s § 77 ZP žaloba bola podaná riadne a včas v prekluzívnej lehote.

1.4. K námietke žalovanej, že žalobca žaluje nesprávnu osobu, keď sa domáha neplatnosti výpovede nie voči organizačnej zložke zahraničnej osoby, ale voči zahraničnej osobe konajúcej prostredníctvom organizačnej zložky, súd prvej inštancie poukázal, že je potrebné odlišovať konanie organizačnej zložky zahraničnej osoby v obchodnoprávných vzťahoch, v konaní pred súdom podľa procesných predpisov, od jej konania podľa Zákonníka práce pre pracovnoprávne účely, v ktorých môže aj organizačná zložka vystupovať v pracovnoprávných vzťahoch ako zamestnávateľ, kedy je však ex lege vylúčené, aby bola súčasne zamestnávateľom napríklad zahraničná osoba. Zákonník práce umožňuje, aby právnu subjektivitu mala dokonca aj organizačná jednotka právnickej osoby, aj keď nemá právnu subjektivitu podľa občianskeho práva. K preneseniu pracovnoprávnej subjektivity na organizačnú jednotku ale môže dôjsť len v prípade, ak to ustanovujú osobitné predpisy alebo stanovy. Procesnú spôsobilosť treba odlišovať od spôsobilosti podľa hmotného práva. Žalobca sa tak domáha v predmetnom súdnom konaní určenia neplatnosti výpovede voči zahraničnej osobe konajúcej prostredníctvom organizačnej zložky oprávnene, keďže podľa pracovnej zmluvy jeho zamestnávateľom je zahraničná osoba, pričom pre účely konania v konaní pred súdom je zrejmé, že subjektom oprávneným konať v jej mene je práve organizačná zložka podniku tejto zahraničnej osoby, v mene ktorej robí právne úkony vedúci organizačnej zložky ako jej štatutárny orgán.

1.5. V tejto súvislosti tiež dôvodil, že listina o zrušení pracovnej pozície z 09. marca 2016 označená ako rozhodnutie, je podpísaná personalistom (HR manager) a ďalšími dvomi zamestnancami organizačnej zložky, pričom žalovaná v konaní nepreukázala ich oprávnenie realizovať takýto úkon, a teda nie je

preukázané, že by išlo o rozhodnutie zamestnávateľa. Rozhodnutie zamestnávateľa o organizačných zmenách, ktoré má za následok nadbytočnosť zamestnanca, prijíma za zamestnávateľa ten, kto je oprávnený za zamestnávateľa uskutočňovať právne úkony. Zamestnávateľ musí prijať rozhodnutie o organizačnej zmene v písomnej forme. Z obsahu takého rozhodnutia pritom tiež musí dostatočne určitým spôsobom vyplývať, či sledovalo uvedené ciele (efektívnosť práce). Teda pri formulovaní samotného rozhodnutia o organizačnej zmene alebo o znížení stavu zamestnancov s cieľom zabezpečiť efektívnosť práce je dôležité vysporiadať sa so všetkými aspektmi takejto zmeny a jej následkami v podobe nadbytočnosti práce určitej pracovnej pozície, čo v danom prípade chýba.

1.6. Poukázal tiež na to, že podstatným dôvodom posúdenia predmetnej výpovede zo 14. marca 2016 ako neplatnej je i úplná absencia skutkového vymedzenia (konkretizácia) dôvodov výpovede v zmysle § 63 ods. 1 písm. b) ZP. V prejednávanej veci teda neboli vo výpovedi vymedzené dostatočne určito a zrozumiteľne dôvody skončenia pracovného pomeru; uvedené bolo len všeobecne, že výpoveď je daná vzhľadom na písomné rozhodnutie zamestnávateľa o znížení stavu zamestnancov s cieľom zabezpečiť efektívnosť práce, pričom rozhodnutie uvedené vo výpovedi nie je vôbec bližšie (ani dátumom) konkretizované, len že malo dôjsť k zrušeniu jedného pracovného miesta. Takto vymedzený dôvod skončenia pracovného pomeru výpoveďou podľa názoru súdu nie je konkrétny a skutkovo vymedzený tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom alebo dodatočne skutkovo meniť.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 19. apríla 2023, č. k. 15CoPr/2/2022-269, napadnutý medzitýmny rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. zmenil podľa § 388 CSP tak, že žalobu o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru medzi žalobcom a žalovanou výpoveďou zo 14. marca 2016 z dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b) ZP zamietla (výrok I.) a zároveň vo výroku II. zrušil v zmysle § 389 ods. 1 písm. d) CSP (výrok II.).

2.1. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd poukázal na to, že preskúmal vec v rozsahu odvolacích dôvodov, na jej prejednanie nariadil pojednávanie, v rámci ktorého zopakoval dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie, pričom dospel k záveru, že súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania vyvodil nesprávne skutkové závery a následne vec nesprávne právne posúdil. Mal za to, že žalobca žalobu podal po uplynutí prekluzívnej lehoty a z tohto dôvodu, už bez ďalšieho, nemožno žalobcovi priznať úspech. Teda uplatnené právo žalobcu domáhať sa vyslovenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru zaniklo, a preto bolo namieste len zamietnuť predmetnú žalobu.

2.2. Odvolací súd mal z vykonaného dokazovania i naďalej za preukázané, že žalovaná dala žalobcovi výpoveď z pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. b) ZP listom zo 14. marca 2016, ktorý žalobca prevzal dňa 16. marca 2016. Pracovný pomer mal skončiť uplynutím dvojmesačnej výpovednej doby, ktorá začala plynúť od prvého dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca po doručení výpovede v zmysle § 62 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 7 ZP. Žalobca dňa 26. februára 2016 doručil zamestnávateľovi žiadosť o poskytnutie rodičovskej dovolenky od 01. apríla 2016, na ktorú žalobca aj nastúpil po doručení výpovede z pracovného pomeru. Na základe tejto rozhodujúcej právnej skutočnosti pracovný pomer sa mal skončiť až uplynutím posledného dňa rodičovskej dovolenky podľa § 64 ods. 2 ZP. Podaním z 31. júla 2017 žalobca žalovanej oznámil, že rodičovskú dovolenku končí dňa 1. septembra 2017, a preto v uvedený deň nastupuje do zamestnania a žiada pridelovať prácu. Podaním z 15. augusta 2017 žalovaná zase žalobcovi oznámila, že túto žiadosť považuje za bezpredmetnú vzhľadom na doručení výpoveď, na ktorej naďalej trvá. Pracovný pomer sa tak mal skončiť uplynutím posledného dňa ochranného doby, t. j. uplynutím dňa 31. augusta 2017. Preto dvojmesačná prekluzívna lehota na domáhanie sa ochrany na súde v súvislosti s neplatným skončením pracovného pomeru začala žalobcovi plynúť dňa 1. septembra 2017 a jej posledný deň pripadol na deň 31. októbra 2017.

2.3. V tejto súvislosti zároveň dôvodil, že žalobca podal žalobu, spísanú dňa 31. októbra 2017, prostredníctvom svojho právneho zástupcu e-mailom na súde prvej inštancie, toho času na Okresnom súde Bratislava III. dňa 31. októbra 2017 o 14.08 hod. (č. l. 1 - 6 spisu). Na to, aby boli zachované účinky včas podanej žaloby, originál so všetkými podstatnými náležitosťami takéhoto podania bolo v zmysle § 125 ods. 2 CSP nevyhnutné doručiť súdu v lehote 10 dní. Dňa 8. novembra 2017 žalobca súdu podanie aj doručil, nebolo však originálom, keďže podanie nebolo opatrené originálom vlastnoručného podpisu buď žalobcu, alebo jeho právneho zástupcu, resp. podpisu autorizovaného podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente). Takéto podanie nebolo opatrené

zaručeným elektronickým podpisom (nebolo vyhotovené v elektronickej podobe), pričom takáto skutočnosť nevyplýva ani z obsahu podania (§ 124 ods. 1 CSP). I keď uznesením zo 07. júna 2018, č. k. 61Cpr/13/2017-32, súd prvej inštancie vyzval žalobcu na odstránenie vady žaloby, t. j. na doručenie podania, ktoré obsahuje jeho podpis, takéto podanie (opätrené vlastnoručným podpisom v origináli právneho zástupcu) žalobca doručil súdu prvej inštancie až dňa 24. júla 2018 (č. l. 40 a nasl. spisu). Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie nesprávne uvádza, že originál žaloby s vlastnoručným podpisom žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu, sa nachádza v nezažurnalizovanej časti spisu „Rovnopisy“. Z obsahu spisu táto skutočnosť nevyplýva, keďže v uvedenej časti sa nachádza rovnaké podanie žalobcu ako bolo doručené súdu dňa 08. novembra 2017, teda bez vlastnoručného podpisu v origináli. Preto ak nebola žaloba, obsahujúca zákonom vyžadované náležitosti, doručená súdu v prekluzívnej lehote, t. j. najneskôr do 10. novembra 2017, na takéto podanie nemal súd prvej inštancie prihliadať. Súd prvej inštancie pritom správne postupoval, keď tento nedostatok žaloby postrehol, avšak bolo už bez právneho významu, keď vadu žaloby odstraňoval až v roku 2018, t. j. po 10. novembri 2017. Iná vec by bola, ak by žalobca v prekluzívnej lehote vadu žaloby odstránil, o čo ale nejde v prejednávanej veci.

2.4. Odvolací súd tiež zdôraznil, že vo vzťahu k podpisu podania zákonodarca ukladá vlastnoručný podpis v origináli. Z toho zákonodarca nepozná výnimky, pričom aby výnimky pripúšťal, potom by tieto vymedzil presne, jasne, nezameniteľne, nepripúšťajúce rôznych výklad. Nepripúšťa napr. ani to, aby vlastnoručný podpis bol nahradený odtlačkom pečiatky. Odvolací súd má za to, že na úrovni podpisu opätreného odtlačkom pečiatky je fotokópia (neoverená) podpisu. Nedodržanie zákona č. 305/2013 Z. z. zákonodarca však nesankcionuje neplatnosťou procesnoprávneho alebo hmotnoprávneho úkonu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzoval z § 420 písm. f) CSP, žiadajúc, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na opätovné konanie.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP) dovolateľ videl v nedostatočne zopakovanom dokazovaní, v rámci ktorého odvolací súd nevykonával dôkaz - oboznámením sa s prílohami predmetného spisu označenými ako „Rovnopisy“, rozhodný pre prijatie záveru o nesprávnosti záverov súdu prvej inštancie, týkajúcich sa najmä včasnosti podanej žaloby, v dôsledku čoho možno považovať postup odvolacieho súdu v rozpore v odôvodnení prezentovaným ustanovením § 384 ods. 1 CSP za zmatečný a nepreskúmateľný. Podľa názoru dovolateľa sa odvolací súd skôr snažil vykonať dokazovanie v súvislosti s preskúmaním splnenia procesných podmienok v zmysle § 384 ods. 4 CSP. V nadväznosti na uvedené okrem iného poukázal, že odvolací súd stranám neoznámil dôvod, pre ktorý je potrebné zopakovať dokazovanie v danom konaní, keďže ani žalovaná nerozporovala skutočnosť, že žaloba bola doručená súdu 8. novembra 2017. Keby žalobca disponoval informáciou, že súd skúma splnenie procesných podmienok, nepochybne by sa v rámci vyjadrenia k vykonanému dokazovaniu vyjadril v tom smere, že dokazovanie bolo vykonané v nedostatočnom rozsahu a je potrebné vykonať aj oboznámenie sa s obsahom príloh k spisu v časti „Rovnopisy“, nakoľko v uvedenej časti sa mal nachádzať aj originál žaloby doručenej súdu dňa 08. novembra 2017 súdu. Dovolateľ potom právne závery odvolacieho súdu o nesplnení procesnej podmienky týkajúcej sa existencie podanej žaloby, resp. absencie jej podstatnej náležitosti, na základe ktorej súd prvej inštancie nemal prihliadnuť na predmetnú žalobu, považuje za rozporné i s výrokom samotného rozhodnutia odvolacieho súdu, a to so zreteľom na nemožnosť rozhodnúť o uvedenej vade konania v tejto forme rozhodnutia.

4. Žalovaná sa vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu nestotožnila s jeho dovolacími námietkami najmä ohľadom nesprávneho procesu v spôsobe vyhodnocovania dôkazov týkajúcich sa preklúzie uplatneného nároku a navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie odmietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť.

6. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napr. rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014).

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Žalobca vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017, 3Cdo/168/2018). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobkyne, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti.

12. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie spravodlivosti). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

13. Jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (I. ÚS 243/2007). Pritom je nevyhnutné starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán sporu (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11).

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie pritom vyplýva i povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, 5Cdo/57/2019) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Z obsahu podaného dovolania podľa § 420 písm. f) CSP v podstatnom vyplynulo (bod 3.1.), že dovolateľ namieta nedostatočné vykonanie a vyhodnotenie dokazovania, ktoré viedlo k nesprávnym skutkovým a právnym záverom odvolacieho súdu majúceho za následok zmätočnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

16. Právo na spravodlivý proces je naplnené aj tým, že sudy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04).

16.1. K porušeniu tohto práva tak môže dôjsť aj tým, že zistenie skutkového stavu je prima facie natoľko chybné (svojvoľné), že by k nemu súd pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia vykonaných dôkazov nemohol nikdy dospieť - ide o tzv. extrémny rozpor medzi vykonanými dôkazmi a z nich urobenými skutkovými zisteniami (porov. I. ÚS 6/2018), alebo tým, že prijaté právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, resp. že z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú (porov. I. ÚS 243/07).

16.2. V takýchto prípadoch podstatou dovolacieho prieskumu nie je prehodnocovanie skutkového stavu dovolacím súdom, ale kontrola postupu súdov oboch nižších inšancií pri procese jeho zisťovania a vyhodnocovania. Otázka, či súd pri zisťovaní skutkového stavu rešpektoval ústavno-procesné zásady (ako napr. zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), je otázkou procesnoprávnou, ktorá ako taká môže byť prezentovaná dovolaciemu súdu v podanom dovolaní ako prípustný a dovolený dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Zároveň je potrebné dodať, že nesprávne zistenie skutkového stavu vecí má totiž, ak súd aplikuje dôkladne hmotné právo, vždy vplyv na nesprávne právne posúdenie skutku, a preto takéto chybné rozhodnutie súdu súčasne spočíva aj v nesprávnom právnom posúdení veci (porov. I. ÚS 6/2018, 4Cdo/88/2019).

17. V posudzovanej veci dospel súd prvej inšancie k záveru, že žaloba je dôvodná, nakoľko predmetná výpoveď z pracovného pomeru nespĺňa zákonom stanovené obligatórne náležitosti v zmysle § 63 ods. 1

písm. b) ZP, pričom s ohľadom na v konaní vznesenú námietku preklúzie uplatneného nároku okrem iného konštatoval, že „...žaloba bola podaná včas. Dňa 31.10.2017 bola doručená súdu elektronicky a dňa 8.11.2017 doručená tunajšiemu súdu písomne v súlade s ustanovením § 125 ods. 2 CSP. Podanie bolo súdu dňa 08.11.2017 doplnené dvojmo, čo vyplýva z podacej pečiatky súdu, a to jednak kópiou a jednak originálom. Kópia žaloby bola zažurnalizovaná do spisu pod č. l. 8 a originál ponechaný v rovnopisoch súdneho spisu.“. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti tiež zdôraznil, že na základe výzvy súdu na odstránenie vady podania podľa § 127 ods. 1 písm. e) CSP, žalobca doplnil dňa 24. júla 2018 ďalšie jedno vyhotovenie žaloby v origináli (doplnenie bolo realizované - podané na poštovú prepravu dňa 20.7.2018 a doručené súdu dňa 24.7.2018), čo možno vyvodit' zo samotného podania a podacej pečiatky došlej pošty súdu, ktoré je zažurnalizované na č. l. 41 spisu, avšak duplicitne, keďže bolo zistené, že v súdnom spise sa originál žaloby nachádzal už 8. novembra 2017, čo je evidentné i z podacej pečiatky súdu, z ktorej vyplýva, že žaloba bola dňa 08. novembra 2017 doplnená v dvoch vyhotoveniach (bod 75. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie).

18. Odvolací súd následne na odvolanie žalovanej veci prejednal v napadnutom rozsahu na odvolacom pojednávaní v zmysle § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné, keďže súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania nevyvodil správny skutkový záver ohľadom včasnosti podanej žaloby o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou zo dňa 14. marca 2016, v dôsledku čoho predmetnú právnu vec v tomto ohľade nesprávne právne posúdil. Pritom vychádzal primárne z obsahu časti spisu označenej ako „Rovnopisy“, a na rozdiel od súdu prvej inštancie mal za to, že originál žaloby s vlastnoručným podpisom žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu sa v tejto časti nenachádza, jej súčasťou je rovnaké podanie žalobcu ako bolo doručené prvoinštančnému súdu dňa 08. novembra 2017, teda bez vlastnoručného podpisu v origináli. Podľa odvolacieho súdu preto ak žaloba podaná dňa 31. októbra 2017 nemala všetky zákonom požadované podstatné náležitosti, a keďže nebola podaná v elektronickej podobe v zmysle zákona č. 305/2013 Z. z., bolo nevyhnutné, aby v listinnej podobe so všetkými podstatnými náležitosťami bola súdu doručená najneskôr do 10 dní, t. j. do 10. novembra 2017, čo sa ale nestalo vzhľadom na to, že i naďalej podanie žalobcu zo dňa 08. novembra 2017 postrádalo vlastnoručný podpis právneho zástupcu žalobcu alebo žalobcu samotného.

19. Najvyšší súd po preskúmaní obsahu spisu dospel k záveru, že odvolací súd nepostupoval dôsledne v zmysle ustanovenia § 384 ods. 1 CSP, a to najmä s ohľadom na obsah spisu v časti označenej ako „Rovnopisy“, v dôsledku čoho zaťažil konanie vadou zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

20. V predmetnej veci odvolací súd vyvodzoval svoj skutkový záver o nedoručení žaloby so všetkými podstatnými náležitosťami v prekluzívnej lehote z výsledkov vykonaného, resp. zopakovaného dokazovania ako listinami zažurnalizovanými v súdnom spise, tak aj tými založenými v nezažurnalizovanej časti spisu označenej ako „Rovnopisy“, t. j. zhodne ako súd prvej inštancie, pričom ale dospel k odlišným skutkovým zisteniam a tým následne i právnym záverom uvedených v bodoch 10. až 12. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

21. Nakoľko sa ale v časti súdneho spisu označenej ako „Rovnopisy“ nachádza, okrem odvolacím súdom spomínané podanie žalobcu doručené súdu dňa 08. novembra 2017 bez vlastnoručného podpisu oprávnenej osoby v origináli, prípadne elektronicky autorizovaného v zmysle zákona č. 305/2013 Z. z. tiež originál tohto podania žalobcu s vlastnoručným podpisom (t. j. ako to prezentoval súd prvej inštancie v bode 75. odôvodnenia prvoinštančného rozsudku), dovolaciemu súdu neostáva iné než konštatovať, že záver odvolacieho súdu o nedoručení kvalifikovanej žaloby súdu v rámci prekluzívnej lehoty je nielen v rozpore s obsahom spisu, vychádza tiež z neúplných zistení, čím je potom rozporuplný v kontexte hodnotenia celého obsahu spisu, a to s prihliadnutím na viazanosť odvolacieho súdu skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie, ku ktorému nesprávnemu záveru viedlo prehliadnutie doručenia žaloby s vlastnoručným podpisom súdu už dňa 08. novembra 2017. V nadväznosti na uvedené sú potom aj právne závery odvolacieho súdu zatiaľ predčasné.

22. Najvyšší súd zároveň pripomína, že ak dovolací súd (obdobne to platí i pre súd odvolací) zruší

rozsudok odvolacieho súdu a vráti mu vec na ďalšie konanie, odvolací súd nesmie odôvodnenie svojho nového rozsudku koncipovať tak, že iba doplní pôvodné odôvodnenie zrušeného rozsudku. Zrušený rozsudok totiž v čase opätovného rozhodovania už právne neexistuje (obdobne pozri nález Ústavného súdu SR z 26. apríla 2017, sp. zn. II. ÚS 754/2016).

23. Pre ďalší priebeh konania dovolací súd dáva odvolaciemu do pozornosti rozhodnutie Veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1VCdo/2/2019, ktoré sa zaoberá otázkou včasnosti žaloby o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru z pohľadu ustálenia začiatku plynutia zákonnej prekluzívnej lehoty vo vzťahu k ne/potrebe zohľadnenia ochrannnej doby.

24. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v zmysle týchto ustanovení zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

25. Ak bolo rozhodnutie odvolacieho súdu zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP); v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 453 ods. 1 a 3 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.